

MOŠČANSKA

SKUPNOST

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL MOSTE-POLJE

LETO II.

MAJ 1961

ŠT. 5

Dvojna svoboda

Natanko pred šestnajstimi leti so si jugoslovanski narodi priborili svobodo. V majskega jutru, polnem cvetja in prebujenega življenja, je bil sovražnik na tleh. Mladi borci — partizani in revolucionarji so skupaj z narodom slavili veliko zmagoslavje dvojne zmage in dvojne svobode. Nepopisna sreča se je prelivala v srcih vseh nas. Toda zmago smo si priborili s krvjo in življenjem svojih najboljših. Naši narodi so izgubili v narodnoosvobodilni vojni 1.706.000 ljudi. Zverinski fašisti so pustili za seboj bedo in smrt, ki je prizadejala skoraj sleherni družini na vasi in v mestu. Od zgoraj navedenega števila je padlo v NOV in POJ 304.000 borcev za svobodo. To število ni tako majhno, če ga primerjamo z izgubami nekaterih drugih, med vojno zavezniških držav. Fašistična zver pa se ni samo omejila na zverstva. Iz vojnih ujetništev se je vrnilo le 170.000 preživelih ujetnikov, v raznih taboriščih je bilo interniranih nad 320.000 naših ljudi, 530.000 je bilo prisilno razseljenih, 270.000 na prisilnem delu in 320.000 prisilno mobilizirani. Če k tem pošastnim številkam dodamo še 425.000 med vojno ranjenih borcev, potem lahko ugotovimo, da je bil »Krvni davek« naših narodov za svobodo zares velikanski.

Ta »davek« smo plačevali še dolgo vrsto let po končani vojni, saj je od raznega razmetanega streliva iz časov vojne izgubilo življenje preko 4.000 ljudi, okoli 11.000 pa je bilo laže ali teže ranjenih. Tako je imela Jugoslavija v minuli vojni na razne načine trpinčenih 3.756.000 ljudi ali 24 % celotnega prebivalstva! Vsak četrti Jugoslovian je bil torej kakorkoli osebno prizadet, prizadeti pa so bili tudi sorodniki teh ljudi.

V vojni smo imeli tudi velikanske materialne izgube, ki jih je na razne načine povzročil fašistični okupator. Jugoslavija je prijavila kot neposredno vojno škodo v II. svetovni vojni 9 milijard 145 milijonov dolarjev, toda dejanska škoda naših narodov je znašala okoli 45 milijard dolarjev.

Tako visoke cene za svojo svobodo ni plačal noben narod v II. svetovni vojni!

Tistega majskega dne pred šestnajstimi leti pa so se v cvetju in radosti, s solzami v očeh srečni ljudje objemali, si stiskali roke! Svoboda! Topli in prisrčni »Zdravo« je spremljal nepozabna snidenja v naši svobodi. To so bili in ostali enkratni nepozabni trenutki na prelomnici bolečin in radosti — na DAN SVOBODE.

KONFERENCA ZKS OBČINE MOSTE-POLJE

Obračun in napotki za delo vseh občanov

Dne 26. maja 1961 je bila v dvorani kulturnega doma v Mostah prva redna občinska konferenca ZK občine Ljubljana-Moste-Polje. Konferenci je prisostvovalo skupaj 290 delegatov in povabljenih gostov. Delegati in gostje so dobili že poprej pripravljeno obširno poročilo občinskega komiteja, v katerem je skrbno obdelana problematika družbeno političnega življenja v naši komuni. Referat o nalogah ZK v naši občini je podal sekretar občinskega komiteja tovariš Dominik Puhar. Izčrpno poročilo o dosedanjem delu, referat o nalogah ZK v občini ter bogata in vsestranska razprava so nakazali številne naloge osnovnim organizacijam in članom ZK naše občine kakor tudi novemu občinskemu komiteju za bodoče bolj sistematično in uspešnejše delo. Po končani razpravi sta bila izvoljena novi občinski komite in revizijska komisija.

Priobčujemo nekaj izvlečkov iz obširnega in bogatega poročila občinskega komit. ZKS občine Moste-Polje, iz katerega je moči ugotoviti, koliko se je ZK v naši občini prizadevala uresničevati zastavljene naloge.

Sledeč zgleodom in zmagam ter zavedajoč se velikega poslanstva ZKJ v procesu družbene preobrazbe dežele in svobodnega sveta je tudi ZK naše občine v obdobju med zdanjima dvema konferenca-ma z vsemi razpoložljivimi sredstvi in močmi ob uporabljanju najrazličnejših, toda demokratičnih oblik in metod dela, nadaljevala z vsestransko aktivnim prizadevanjem za uresničitev programskih načel naše Partije. Po dvehletnih prizadevanjih so sadovi izredno bogati. Veličino in bogastvo teh sadov uživajo široke množice delovnih ljudi. To pa nas vse, zlasti pa člane ZK, spodbuja k še bolj zavestnim ustvarjalnim naporom, utrjuje nam vero, da smo na pravi poti ter utrjuje v nas zaupanje in lastne sile ter dviga moč, ugled in zaupanje množic v našo Zvezo komunistov.

Državljeni čutijo vedno večjo čuječnost in skrb ZK za reševanje perečih problemov. Tako usmerjena aktivnost ter skrb za različne oblike idejnega izobraževanja občanov utrjuje v njih zaupanje v lastne sile, vpliva na rast njihove družbene zavesti in jih spodbuja k aktivnemu sodelovanju pri urejanju skupnih družbenih interesov. Tako so se ob vseh prilikah: manifestacijah, zborovanjih ali sprejemih voditeljev prijateljskih dežel delovni ljudje naše občine množično odzvali našim vabilom ter javno manifestirali svojo enotnost z ZK.

Čeprav pa so uspehi na vseh področjih občutni in vidni, to članov ZK ni nikoli uspavalo. Z ve-

likim prizadevanjem in najboljšimi hotenji je bila ZK naše občine sama do sebe, do rezultatov in napak vedno zelo samokritična. Skladno s položajem in razpoloženjem občanov je dajala jasno perspektivo in se v lastnih vrstah kakor tudi med množicami vedno dosledno borila proti vsakršnim negativnim pojavom.

Zveza komunistov naše občine je bila aktivna na vseh področjih družbenega delovanja. Usmerjala je celotni družbeni razvoj ter skrbela za delovanje mehanizmov v procesu demokratizacije.

Sodelovanje z gospodarskimi organizacijami

Mimo tega pa je skrbela za modernizacijo proizvodnih sredstev in postopkov kakor tudi za strokovno in ekonomsko izobraževanje kadrov. Tako je bilo v minulem obdobju organiziranih v na-

ših gospodarskih organizacijah 25 seminarjev, ki jih je obiskovalo okoli 800 članov samoupravnih organov ter 3 seminarji za 40 mojstrov in predelavcev. Gospodarske organizacije naše občine štendirajo 40 študentov srednjih in visokih šol. Mnogo delavcev si je ob lastnem prizadevanju in pomoči gospodarskih organizacij z večernimi in izrednimi šolami ter tečaji pridobilo višje strokovno znanje itd. Glede izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti in izvrševanja proizvodnih nalog je občinski komite, ko je spoznal stanje v vseh gospodarskih organizacijah, zadolžil osnovne organizacije ZK v gospodarstvu, da usmerjajo svoja prizadevanja in prizadevanja delovnih kolektivov v temeljito proučevanje izkoriščanja razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, v proučevanje organizacije dela, odkrivanje in aktiviranje skritih rezerv v podjetjih, proučevanje in uveljavljanje stimulativnega sistema nagrajevanja ter proučevanje in aktiviranje vseh drugih faktorjev v proizvodnji. Osnovne organizacije so to nalogo v popolnosti izvršili in so bili zato tudi rezultati hitri in vidni.

Na področju socializacije kmetijske proizvodnje sta ZK in SZDL z izrednimi naporii premagovali mnoge prepreke. Z raznimi predavanji in z razlago prednosti socialističnega družbenega reda, s pojasnjevanjem prednosti uporabe mehanizacije in agrotehničnih sredstev v kmetijski proizvodnji ter z utemeljitvijo neposredne koristi, kakršno imajo lahko sami kmetijski proizvajalci v modernu (Nadalj. na 2. str.)

Dan mladosti

V četrtek dne 25. maja je mladi član ZK Slobodan Jovanović doma iz Titovega Užica, rojen 11. VIII. 1941, sin partizana prvoborca, ki je padel v borbi za svobodo 13. decembra 1941, izročil predsedniku republike tovarišu Titu štafeto mladosti za njegov rojstni dan. Tako je štafeta palica po več kot 7000 km prehojene poti prinesla našemu predsedniku številne pozdrave vseh naših državljanov, ki so z velikimi željami tovarišu Titu, spremljali štafeto na njeni dolgi poti. Impozantna zaključna svečanost na stadionu JLA v Beogradu je potekala v znamenju iskrenih želja naše mladine za Titov življenjski jubilej. Tudi v ostalih mestih in krajih so bile številne prireditve naše mladine, ki je tako počastila svoj največji praznik — DAN MLADOSTI. Tudi mi se pridružujemo iskrenim in prisrčnim čestitkam za rojstni dan našega voditelja, za praznik naše mladine, za — Dan mladosti.

Obračun in napotki za delo vseh občanov

(Nadalj. s 1. str.)

organizirani kmetijski proizvodnji, sta ji obe organizaciji prizadevali med kmetovalci razvednotiti staromiselne konzervativne navade in težnje ter usmeriti njihova razmišljanja v prihodnost. Ta prizadevanja so pripomogla, da je v obdobju zadnjih dveh let ob nadaljnjih velikih naporih naše skupnosti hitreje in ugodneje napredoval razvoj socializacije kmetijske proizvodnje in socializacije vasi. Podatki kažejo, da so se povečale obdelovalne površine družbenega sektorja kmetijstva od l. 1957, ko so znašale na področju naše občine 190 ha, na 500 ha v letu 1960. Zaposlitev v družbenem sektorju kmetijstva se je povečala od 27 oseb v l. 1958, na 238 v l. 1960. Vrednost skupne družbene proizvodnje je v istem obdobju porastla od 34 milijonov na 1352 milijonov dinarjev. Podatki kažejo tudi, da zajema družbeni sektor kmetijstva le 11 odstotkov vseh obdelovalnih površin na področju občine, daje pa že 47 % vrednosti skupne proizvodnje. To je vsekakor otipljiv dokaz, da je treba v prihodnje še pospešiti socializacijo kmetijske proizvodnje in socialistične preobrazbe naše vasi.

V obdobju zadnjih dveh let, zlasti še v zadnjih mesecih, smo doživeli velike in pomembne spremembe našega gospodarskega sistema. Te spremembe bodo omogočile nadaljni gospodarski vzpon. Zajamčile bodo ekonomizacijo sliherne gospodarske organizacije na podlagi materialne spodbude proizvodnje v odvisnosti od ustvarjalnih uspehov. Tu ne gre samo za osebni dohodek delovnih ljudi, marveč za gospodarsko spodbujanje, ki se mora pozitivno odraziti v gospodarnosti poslovanja, v modernizaciji proizvodnje, na tržišču in v skladih gospodarskih organizacij enako kot v osebnem dohodku delovnih ljudi oziroma v družbenem in osebnem standardu. Ob delitvi čistega dohodka so se v nekaterih gospodarskih organizacijah pojavile težnje, razporediti čim večji del dohodka v sklad osebnih dohodkov. Proti tem in še nekaterim drugim negativnim težnjam so se odločno borili člani ZK in sindikalne organizacije. Rezultati prizadevanj za uveljavljanje in izpolnjevanje spodbujajočega sistema nagrajevanja po

doseženem delovnem uspehu se kažejo v naraščanju delovne storilnosti, v nenehni rasti družbene proizvodnje, v gospodarskem trošenju skladov ter v postopnem porastu osebnih dohodkov delovnih ljudi.

V odvisnosti od doseženih gospodarskih uspehov se je ZK v mejah objektivnih možnosti vedno neposredno zavzemala za reševanje problemov družb. standarda, ki je v bistvu osrednje vprašanje in so vanj posredno ali neposredno usmerjeni vsi napori naše družbe.

Skrb za dvig družbenega standarda se odraža v že začelih gradnjah različnih objektov, ki spadajo v sklop družbenega standarda. V razdobju 1956—1960 je bilo na področju občine zgrajenih 478 stanovanjskih objektov s skupno 962 stanovanj, v katera je bilo investiranih skupno nad 3 milijarde dinarjev. V razdobju 1958—1960 je bilo rekonstruiranih nad 5 km cest in obcestnih hodnikov v vrednosti 162 milijonov. Za gradnjo mostov je bilo vloženi 45 milijonov, zgrajeno pa je tudi 7 km kanalnega omrežja v vrednosti 192 milijonov. Vodovodno omrežje je razširjeno za nadaljnjih 6 km v vrednosti 63 milijonov, zgrajenih je 11 trafostaj v vrednosti 72 milijonov itd. To so grobo prikazani uspehi, s katerimi se ZK, SZDL in drugi odgovorni činitelji, zlasti pa ObLO in njegovi organi ne smejo uspavati.

Veliko pozornost je posvečala ZK v naši občini uveljavljanju organov samoupravljanja in neposrednih proizvajalcev. Osnovne organizacije ZK v podjetjih in občinski komite so spremljali delo teh organov ter dajali svoje sugestije za nadaljno krepitev delavskega samoupravljanja.

Ena izmed večjih ovir za uspešnejše delo organov delavskega samoupravljanja je nepoznavanje problematike, s katero se morajo ukvarjati organi samoupravljanja. Gre za slabo poznavanje problematike in za nepoznavanje vsebine dnevnega reda na posameznih sestankih. Zato so bili večkrat kar mehanično sprejeti predlogi na zasedanjih delavskih svetov — to pa pomeni v nekem smislu zaviranje dviga kakovosti sklepov in odgovornosti samoupravnih organov.

nastopal ves občinski politični aktiv s svojimi vprašanji, predlogi in problemi. Toda rešitev te oblike družbeno-političnega dela je vezana na pomanjkanje primernih prostorov, sredstev itd. Z naraščanjem nalog postajajo izredno pomembni sveti ljudskega odbora, saj se ti vedno bolj vključujejo v aktivno delo na vseh področjih našega življenja. Pri utrjevanju sistema neposredne demokracije ne moremo mimo zborov volilcev kot posebne oblike, v kateri državljani soodločajo pri reševanju skupnih zadev. Tudi v bodoče je treba zagotoviti normalna razmerja v odnosih med ljudskim odborom, sveti, občinsko

upravo in državljani, saj zavisijo uspehi in prizadevanja ljudskega odbora po eni in pobude državljanov po drugi strani v marsičem prav od tega razmerja.

Ob politični pomoči ZK in SZDL ter ob materialni podpori organov oblasti in gospodarskih organizacij so družbene organizacije in razna društva v naši občini uresničevala program socialistične graditve na svojih področjih. Te organizacije so v okviru splošnih političnih smernic izde-

lale samostojne programe za svoje delo, s čemer je vsako od teh področij postalo vsebinsko bogatejše, delo posamezne organizacije pa smotnejše. Obstoječim prosvetnim institucijam se je pridružila še nova — zavod za izobraževanje odraslih — delavska univerza, ki je na svojem področju razvila delo v živahnem političnem ozračju. Ze do sedaj ji je uspelo nuditi številnim občanom različne možnosti izobraževanja.

Ideološko politično delo

Ideološko-politična dejavnost se je po zadnji občinski konferenci ZK močno razmahnila. V vseh osnovnih organizacijah in aktivih so člani ZK razpravljali o razvojnih problemih ZK. Osnova idejno-politične aktivnosti v osnovnih organizacijah je bil program ZK. Studiranje in proučevanje programa je zajelo vse osnovne organizacije ZK ter še nekatere druge politične in družbene organizacije. Ideološka komisija pri občinskem komiteju ZKS je precej pomagala pri organizaciji in izvajanju političnega dela in študija tudi v drugih organizacijah.

V zadnjih dveh letih je bilo na področju naše občine sprejetih v ZK 394 novih članov, od tega 269 delavcev, 72 uslužbencev, 2 kmeta, 41 dijakov in študentov ter 10 ostanlih. Od teh novosprejetih članov je 167 ali 42 odstot. žensk. Tudi število osnovnih organizacij

je narastlo, saj jih imamo danes 63 — poleg 5 aktivov. Osnovne organizacije so imele v minulem letu 478 organizacijskih in 137 študijskih sestankov. Delo v osnovnih organizacijah — gospodarskih in terenskih — je bilo precej razgibano, le funkcije med članstvom niso enakomerno razporejene. Tudi komite se je pogostokrat sestajal, zlasti pa njegov sekretariat, ki je imel v minulem obdobju 90 sej. Občinski komite si je stalno prizadeval zagotoviti politično samostojnost in pravilne idejne koncepte občinskemu odboru SZDL, občinskem odboru drugih organizacij ter ljudskemu odboru.

Kakor je videti, je poročilo zajelo vsa področja družbenega življenja v naši občini ter so v njem člani ZK polnoštevilno in aktivno sodelovali.

Razstava v osnovni šoli Vide Pregarčeve

Ena izmed mnogih razstav v sklopu letošnjih mladinskih iger je bila razstava pod geslom »Pionirji in mladinci, spoznavajte svojo domovino.« Prikazala je vse to, kar smo lepega in prikritega odkrili doma, v šoli, v našem domačem kraju in njegovi okolici. Pred nami je oživel narodnoosvobodilni boj v besedah naših borcev, v spomenikih in spominskih ploščah, ki smo jih ogledovali v naših 29 mapah, ki je v njih vsak oddelek naše šole prikazal življenje Moščanov pred vojno in med njo, opisal ustanove in podjetja v našem kraju, skupno delo vseh med NOB ter v naših risbah, ki so bile tako žive in pestre.

Lepo smo počastili 20. obletnico vstaje. Ponosni smo, da se je naše ljudstvo tako neustrašeno borilo za svobodo v plemenitem boju za svoj obstoj. Vsaka ped naše komune nam je nudila gradivo za našo razstavo. Poiskali smo tiskarne in tehike v Mostah med NOB, znamenite zgradbe, kjer so bili ustanovni sestanki in seje terencev, skladišča, bunkerjev, kanale. Pregledali smo vse naše ustave in dobro proučili napredno gibanje delavstva v Mostah. Naša velika, slavna preteklost je postala last vseh pionirjev, morda prvič v svojem življenju so spoznali v njej veličino boja in žrtev onih, ki so padli v gramozni jami, na

Urhu, v Ljubljani sami in v koncentracijskih taboriščih.

Starši in prijatelji šole so nam pomagali. Pomemben prispevek k naši razstavi je bila dokumentacija iz NOB, ki jo čuvajo kot svetinjo in so jo vendar odstopili za nekaj dni — za večji uspeh naših prizadevanj. Menda ni pretirano, če trdimo, da smo bili enotni in resni v svojem iskanju kot nikoli poprej in da smo nabrali gradiva za obsežno knjigo.

Koliko lepih, plemenitih dogodkov, koliko trpljenja v enem samem koščku naše domovine! Pionirji in mladinci so doživeli plemeniti boj za obstoj ponižne in obdane z bodečo žico.

Razstavo je obiskalo lepo število ljudi, ki so se o njej zelo pohvalno izrazili. Mislim, da smo se z njo vsaj delno oddolžili številnim borcem, ki so darovali svoja življenja za svobodo.

Pionirske igre se nadaljujejo v raziskovanju kraja »danes«, v opisanju življenja naših ljudi, v znamenju velikih dosežkov v razvoju naše družbe na poti uresničevanja socialističnih ciljev. Razigrano in ponosno bomo doživeli tudi drugi del pionirskih iger, doživljali ga bomo z isto sproščenostjo, s katero so pred 20. leti zastavili svojega duha in svoja življenja tisočeri mladi borci in voditelji našega naroda.

E. K.

Podpora družbenim organizacijam in društvom

V preteklem obdobju se je ZK aktivno vključevala v razvoj nadaljnje demokratizacije družbenih nalog in funkcij. V komunalnem sistemu je posebno važno, ali delujejo in v kakšni meri delujejo organi družbenega samoupravljanja kot so: stanovanjske skupnosti, krajevni odbori SZDL, zbori volilcev itd. Važno je tudi kako državljani neposredno uveljavljajo svoje pravice na zborih volilcev in drugih oblikah neposredne demokracije.

Vprašanje ustanovitve kluba ljudskih odbornikov je nujna potreba. V klubu bi odborniki ne proučevali samo problemov s svojega področja, temveč bi v njem

Moščani sprašujemo in odgovarjamo

Trdnejši stiki z volilci

V aprilski številki Moščanske skupnosti smo na drugi strani objavili pod naslovom »Volilci predlagajo nekaj od številnih sugestij, ki so jih predlagali volilci na zadnjih zborih volilcev, ko so razpravljali o družbenem planu in proračunu občinskega ljudskega odbora Moste-Polje za leto 1961.« V zvezi z objavljenimi predlogi in vprašanji smo od upravnih organov naše komune dobili tudi nekaj konkretnih odgovorov. Z objavo predlogov in vprašanj volilcev ter ustreznih odgovorov pristojnih činiteljev seznanjamo naše bralce, da bodo poučeni o tem kako se obravnavajo številne želje in potrebe volilcev, kakor tudi, kakšni so izgledi za uresničitev teh predlogov.

Tovariš VILI STRAŠEK, tajnik ObLO Moste-Polje:

Volilci naj živahneje posegajo v družbeno življenje

»Volilcem je treba odgovoriti na vse predloge in vprašanja. O številnih predlogih volilcev, ki se nanašajo na najrazličnejša področja življenja in dela v naši občini, so razpravljali pristojni sveti, upravni organi in občinski ljudski odbor. Sklenili so, da dodobra proučijo vse predloge, da poiščejo

dajali pristojnim činiteljem konkretne predloge za rešitev tega ali onega vprašanja. Zelimo samo, da bi volilci živahneje kot doslej posegali v družbeno življenje naše komune. Z neposrednimi stiki z volilci bomo to verjetno tudi dosegli. Pravilno je, da se piše in javno razpravlja o predlogih in vprašanih volilcev. Moščanska skupnost bo lahko odigrala pomembno vlogo pri posredovanju vprašanj in odgovorov.

Na dve vprašanji volilcev kar takoj kratko pojasnilo.

Prič LITIJSKA CESTA. V letošnjem letu bo zgrajena do pošte v Dobrunjah. Pri tem pa se pojavlja problem dodatnih sredstev, ker se je gradnja podražila. Cesto gradi uprava cest OLO Ljubljana, ki je s področja upravljanja cest prešlo na področje gradenj, zaradi česar jo enačijo z vsemi ostalimi gospodarskimi organizacijami. Njene usluge se torej plačujejo sedaj enako kot pri vsakem drugem gradbenem podjetju — tega pa doslej ni bilo.

Pri gradnji doma na Pečarju pa je nastal nov moment. Gradnja tega doma je predvidena v družbenem načrtu. V zadnjem času pa se je povečalo zanimanje za to turistično točko in obstaja močna težnja, da bi tu gradili v večjem obsegu. Prvotno je bilo namreč v načrtu poslopje z osmimi prenočišči, sedanji predlog pa predvideva povečanje na 40 ležišč. Za ta predlog so tudi interesi izven občine — OLO Ljubljana bi bil n. pr. pripravljen prispevati tudi del investicijskih sredstev. V povečanem domu bi lahko organizirali tudi razne seminarje in posvetovanja ter tako pospešili popolnejše izkoriščanje kapacitet doma,« je zaključil tovariš Strašek.

Tov. Hladnikova: »Kako izboljšati kakovost pouka na naših šolah«

sti pouka. Popolna osemletka zahteva vsekakor tudi višjo organizacijsko obliko. Nadzidava šole v Vevčah je naletela na deljena mnenja. Eni so za nadzidavo, drugi pa za to, da bi prenesli višje razrede v Polje, kjer je šola do-

bro opremljena in predvsem premalo izkoriščena. O tem vprašanju bomo še podrobneje razpravljali. Osnovno šolo v Dolskem je treba čimprej adaptirati. Načrti so pripravljani, treba je preskrbeti še finančna sredstva. Šola v Zadobrovi ima skupni vhod z gostilno, kar vsekakor ni primerno. Pri gostilni bodo zazidali vrata in bo šola dobila svoj vhod. V Jaršah je nujna gradnja nove šole. Investicijski program je pripravljen, iz sklada za šolstvo pa so zagotovljena sredstva za načrt. Proučujemo tudi problem združitve šol v Jevnic in Senožetih, kar predlagajo predstavniki litijske občine. Obstaja predlog, da bi zaradi kakovosti pouka — organizirali v eni šoli pouk za višje, v drugi pa za nižje razrede. O tem naj se odločijo prebivalci Jevnice in Senožet. V Lipoglavu je šola brez vode. Treba je kupiti primeren motor za črpanje vode.

Glede na dejstvo, da imajo nepopolne osemletke po več razredov in enega samega učitelja, obstaja več predlogov za izboljšanje kakovosti pouka in ločitev učencev po razredih. Eden izmed predlogov je tudi ta, da bi z avtobusom prevažali otroke iz oddaljenih krajev do popolnih in dobro organiziranih osemletk. To je samo nekaj kratkih odgovorov, sicer pa bodo dobili volilci tudi v zvezi z vprašanji o šolstvu ustrezne pismene odgovore.«

Tovariš Bogdan Terčelj, načelnik oddelka za komunalo:

Prebivalcem najprej zagotoviti vodo

»O priključku vodovoda iz Dobrunj na mestni vodovod je treba dobro razmisliti, ker so cevi vodovoda v Dobrunjah stare svinčene — to pa bi vplivalo na kakovost vode. Električno omrežje v Bizoviku bo pojačano. Telefonska govornica je tudi v načrtu, vprašanje pa so finančna sredstva. Cesto Polje-Zadobrova imamo v programu. Glede sredstev za cestarja, kar so predlagali volilci Prežganja, Volavlja, Trebeljavega in Malega vrha, je predlog v razpravi. Predlog za vodovod na Jančah je sprejet. Za nakup cevi je treba preskrbeti 750.000 din. Dograditev ceste na Peči letos ni v načrtu. Za gradnjo ceste Pance-Sela so sredstva že odobrena in

smo z deli že začeli. Na Štepanjskem nabrežju bodo zagorele nove luči. V Polju so že začeli urejati vodovod. To je najvažnejša naloga. Predlog za ureditev vodovoda v Podlipoglavu je v razpravi. Za nadaljevanje gradnje vodovoda v Slapah je treba sredstev, sicer bodo dela še nekaj časa počakala.«

To so nekateri odgovori volilcem. Ko nam bodo znani tudi ostali, jih bomo objavili in tako seznanili naše bralce o ukrepih pristojnih organov v zvezi s predlogi volilcev. Omenimo naj, da so zaradi pomanjkanja prostora objavljeni odgovori precej skrajšani in nepopolni.

Društvo prijateljev mladine v Zadvoru

Na terenu Zadvora, Sostrega in Dobrunj že več let uspešno deluje društvo prijateljev mladine. V petek je imelo svoj redni letni obč. zbor; udeležilo se ga je veliko število članov, dvorana je bila polna, saj je bil zaradi aktualnega predavanja skičan ob istem času tudi roditeljski sestanek. Predavala je mladinska sodnica tov. Lulik — Peternelova o temi MLADINA NA KRIVIH POTEH. Ker je povezala svoja izvajanja z resničnim življenjem in ilustrirala z zanimivimi primeri je bilo predavanje res kvalitetno in si kaj podobnega želimo spet čim prej.

Na občnem zboru je poročala predsednica društva tov. Berčič Tončka; prikazala je uspehe in probleme ter poudarila, da je bilo delo precej olajšano zaradi tesne povezave društva s šolo in z družbenimi organizacijami. Društvo je skrbelo za dober obisk pri raznih proslavah, izpolnjevalo program, pomagalo pri ureditvi

(Nadalj. na 6. str.)

Tov. Strašek Ciril: »Čim več neposrednih stikov z volilci...«

najboljšo rešitev, nato pa da pošljejo volilcem preko njihovega ljudskega odbornika pismeni odgovor. Menimo, da bomo na ta način navezali kar najtrdnejše stike z našimi volilci, ki so najbližji številnim problemom na terenu, zaradi česar tudi dajejo ustrezne predloge za rešitev različnih vprašanj. Ko bodo volilci dobili odgovore na svoje predloge, bodo še z večjim zanimanjem spremljali življenje in potrebe na svojem terenu ter primerno temu

Tovarišica Mira Hladnik, referent za kulturo in prosveto:

Omogočimo dijakom iz oddaljenih krajev kakovosten pouk

»V zvezi s predlogi oz. vprašanji volilcev glede šolstva je naša splošna težnja, da otroci v osemletkah čimveč pridobijo, ker v srednjih šolah čedalje več zahtevajo. Predlog za postopno uvaja-

nje osemletke v Hrušici je težko rešiti. Statistike namreč kažejo, da je v tem območju premalo otrok in ne kaže uvajati osemletke. Z vso resnostjo bi nastopilo tudi vprašanje kadrov in kakovosti

60. rojstni dan FRANCKE OVSENJAKOVE

Stopila sva pred dvorišna vrata. Skozi odprto okno je naju zagledala in takoj pohitela odpret vrata. Začutila sva mehko in toplino v roki, ko sva se ji predstavila. Tako prijetno, preprosto, prijateljsko in prisrčno je bilo to snidenje! Človek bi kar naprej gledal v njene bistré oči, poslušal njen prijetni glas. Misli bi, da je to preprosta slovenska mama, ki je mirno živela in sedaj spokojno preživlja svoj preostali del življenja. Niti slutil ne bi, da se v njej skriva žena z bogato revolucionarno in aktivistično preteklostjo, da je tudi ona vgradila v našo revolucijo in boj za našo svobodo mnogo svojih prizadevanj, odpovedi in trpljenja. Preživljala je nezaslišane brutalnosti fašistične zveri, pa vendar je v njej ostala tista toplina, tista čujočnost in neposrednost slovenske matere, ki prevzame na prvi pogled. V njeni bližini se počutiš, kot da si v bližini svojega starega znanca, s katerim si živel dolgo vrsto let.

Prejšnji mesec je praznovala svoj 60. rojstni dan. Ni ostala pozabljena. Prišli smo k njej na obisk ob tem njenem življenjskem jubileju in jo zaprosili, naj nam pove nekaj iz svojega bogatega aktivističnega dela med NOB. Francka Ovsenjakova, preprosta slovenska mama — revolucionarka, je odgovarjala kratko in tako preprosto, kot da se v njenem življenju ni nič posebnega zgodilo, kot da so bili ti revolucionarni časi razumljivi sami po sebi, kot da bi v njih morali sodelovati vsi, brez izjeme. Pripovedovala je prijetno, pa vendar z občutkom zadovoljstva in nežnosti do tistih časov, do tistega aktivističnega dela. Nežno in s solzami v očeh je pripovedovala o prvem srečanju s partizani in o tem, kako ni mogla verjeti, da je na svobodi. Govorila je o številnih sestankih v njenem stanovanju, kjer so včasih naše današnje vodilne osebnosti sedele kar po tleh, ker po stilih okrog mize ni bilo dovolj prostora za vse udeležence; pa o doživljajih v zaporu, o potovanjih, delu na terenu itd. Bogato je bilo to življenje in človek se s ponosom ozira na tista časa, v katerih je tovarišica Ovsenjakova iz dneva v

IZ KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

Obisk v Mostah in Zadvoru

V naši občini imamo 17 krajevnih organizacij SZDL. Glede na smernice za delo, ki so bile nakazane na nedavni občinski konferenci SZDL ter glede na različne pogoje dela v posamezni organizaciji, smo se namenili obiskati vse te organizacije ter se seznaniti z uspehi in težavami pri njihovem delu. Tokrat smo obiskali krajevni organizaciji Zadvor in Moste; predsednika obeh organizacij sta nam povedala marsikaj o življenju in delu.

ZADVOR:

Živahniješe delo sekcij v zimskem času

O delu krajevnih org. SZDL Zadvor nam je pripovedoval njen predsednik tovariš Franc Zupančič, ki je med drugim dejal: »Odbor naše krajevnih organizacije se trudi, da bi organiziral čim uspešnejše delo na terenu. Na področju naše organizacije je okoli 1500 volilcev, ki pa niso vsi vključeni v našo krajevno organizacijo SZDL. Zadali smo si nalogo, da bomo vključili v naše vrste vse še ne vključene volilce. Na terenu delujejo tri sekcije, in sicer: sekcija za kmetijstvo, izobraževalna sekcija ter sekcija za mladinska vprašanja. Najbolj agilna je izobraževalna sekcija, ki je organizirala predavanja z različnih področij in sicer skupaj z ljudsko univerzo ter Svobodo. Taka predavanja so zelo dobro obiskana, saj dvorana niti ne more sprejeti vseh, ki bi radi poslušali ta pre-

dan, iz noči v noč, brez strahu za svoje življenje, opravljala svoje veliko poslanstvo v našem revolucionarnem boju. Spoštljivo in nemo poslušati ter si misli: »To je življenje, bogato in plodno, življenje in boj, ponos in vzvišenost...«

»Mož je bil član KPJ že od leta 1936. Vzgajal me je in pripravljaval na viharne čase. Takoj v letu 1941 sem izvrševala številne naloge, sodelovala v odborih in komisijah, terenskih organizacijah OF itd. Pri nas so se skrivali številni ilegalci. Dela je bilo na pretek. Januarja leta 1943 so me zaprli, toda po izpustitvi sem takoj nadaljevala z delom. Ponovno so me zaprli 6. junija 1944. V zapirih sem prestala nezasišana mučenja in sem bila zato fizično popolnoma izžrpana. Bila sem obsojena na smrt. Rešila me je zamenjava in tako sem se znašla med našimi borci — partizani. Sprva nisem mogla verjeti, da sem na svobodi; pa je bilo vendar le res! Domov sem se vrnila šele junija 1945.«

Tov. Ovsenjakova je nosilka Spomenice 1941. Tudi njej pripada priznanje in slava za vse tisto, kar je storila v času velikih revolucionarnih dni za našo današnjo stvarnost in našo svobodo. Njena borbenost in vztrajnost, samopremagovanje in ponos pa bodo ostali v trajnem spominu mladim rodovom, ki bodo prišli za nami! Vsi skupaj ji iz srca želimo — SE MNOGO LET LEPEGA IN PRIJETNEGA ŽIVLJENJA V NAŠI SVOBODI, TOVARIŠICA OVSENJAKOVA!

davanja. Glede na specifične pogoje pa deluje ta sekcija predvsem v zimskem času. Tudi ostali dve sekciji delujeta v zimskem času. V naši organizaciji imamo še dve skupini članov, ki jih tvorijo predvsem izobraženci z našega področja. Za ustanovitev teh skupin je dal pobudo naš odbor. Obe skupini imata posebno nalogo proučevanja raznih problemov na ozemlju naše krajevnih organizacije, rešitev le-teh pa nakazuje ta odboru. Gradbeni odbor je tako precej pripomogel s svojimi predlogi in intervencijami k začetku gradnje litijske ceste, sedaj pa pripravlja predlog za ureditev vodovoda. Zanimiva je tudi razprava med člani teh skupin v zvezi z določitvijo zazidalnega centra na našem področju, kar je ozko vezano z razširitvijo papirnice Vevče. O vseh perečih vprašanjih sklicujemo množične sestanke, na katerih pojasnjujemo, za kaj gre. Sicer pa imamo tudi svoj načrt, v katerem je med dru-

gim predvideno vse potrebno za adaptacijo šole in izgradnjo počitniškega doma Pečar; med drugim smo organizirali za 1. maj izlet v okolico — udeležilo se ga je okoli 100 izletnikov itd. Sodelujemo tudi z ostalimi organizaci-

Tov. Zupančič: »Zadovoljiv obisk na zborih volilcev

jami. Glede obiska na zborih volilcev pa smo si zadali nalogo, te tako dobro organizirati, da bi bil obisk vsaj enako številčen kot doslej. To so samo veliki problemi; poleg teh pa so še številni drugi, s katerimi se ukvarjamo in katere skušamo rešiti na najbolj primeren in koristen način,« je zaključil tov. Zupančič.

MOSTE - NOVI VODMAT:

Poseben sestanek za poživitev dela v sekcijah

Predsednik krajevnih organizacij SZDL Moste-Novih Vodmat tovariš Pero Ružič je v prijetnem pogovoru načel številne težave, s katerimi se bori ta organizacija. »Do bi slehernemu članu SZDL na območju naše organizacije nudili kakršnokoli pomoč, smo uvedli popoldansko dežurno službo in sicer v ponedeljek od 17.—19. ure ter v torek, četrtek in petek od 16. do 18. ure. V teh urah tudi vpisujemo nove člane. Skušali bomo urediti klubske prostore; iz zbranih sredstev smo kupili televizor, ki že služi svojemu namenu. Naša organizacija ima nad 2600 članov, kar je vsekakor veliko številno in se je treba res truditi, da bi vse te člane aktivirali na kakršnemkoli področju družbeno-političnega dela. Trenutno imamo tri sekcije — gospodarsko, sekcijo za mladinska vprašanja ter izobraževalno sekcijo, ki je hkrati najagilnejša. Da bi poživili delo obstoječih ter ugotovili potrebo po ustanovitvi novih sekcij, smo sklicali poseben plenarni sestanek članov odbora in uličnih poverjenikov. Upamo, da bomo na tem sestanku razčistili marsika-

tero vprašanje, kar bo vplivalo na poživitev dela sekcij v naši krajevni organizaciji. Moram priznati, da nam tudi občinski odbor SZDL nudi obilo pomoči in nasvetov; z njim imamo neposredne stike, kar je izredno koristno za naše delo na terenu,« je zaključil tov. Ružič.

Tako torej oba predsednika. Razumljivo je, da nismo mogli objaviti vsega tistega, kar sta nam povedala predsednika krajevnih organizacij Zadvor in Moste-Novih Vodmat, vendar se lahko tudi iz teh nekaj vrstic da ugotoviti, kako delujeta ti dve organizaciji, s kakšnimi težavami se borita in kako rešujeta pereča in ostala vprašanja s področja svojega dela. Izkušnje teh dveh organizacij kakor tudi izkušnje ostalih, o katerih bomo pisali v naslednjih številkah našega lista, bodo vsekakor koristile vsem prizadevnim odbornikom v krajevnih organizacijah SZDL pri njihovem nesebičnem delu na terenu.

ČITAJTE IN DOPISUJTE
V MOŠČANSKO SKUPNOST

Spomeniki REVOLUCIJE

V II. SVETOVNI VOJNI SO FAŠISTIČNE HORDA UBILE ŠIROKOM PO JUGOSLAVIJI IN IZVEN NJENIH MEJA NAD MILIJON 700 TISOČ NAŠIH LJUDI. FAŠISTI NISO IZBIRALI KRAJEV IN MEST, KJER SO IZVRŠEVALI SVOJE POKOLE, MARVEČ SO ŽRTVAM STREGLI NA VSAKEM KORAKU, KJERKOLI SO ŽRTVE UJELI. TEGA SE NISO SRAMOVALI, CELO PONOSNI SO BILI NA TO. HOTELI SO S TEM ZASTRAŠITI NAŠE NARODE, VENDAR SO SE UŠTELI. DOLETELA JIH JE PRAVIČNA KAZEN...

PO KONČANI VOJNI NISMO POZABILI ŽRTEV IZ II. SVETOVNE VOJNE. SKRIBNO Z BOLEČINO, A Z IZREDNO NATANČNOSTJO SMO ZAZNAMOVALI VSA MESTA IN KRAJE, KJER SO ŠTEVILNI NAŠI LJUDJE POLOŽILI SVOJA ŽIVLJENJA NA OLTAR SVOBODE. TUDI V NAŠI OBČINI SMO POSTAVILI ŠTEVILNE SPOMENIKE IN SPOMINSKE PLOŠČE, KI BODO OSTALI VEČNI SPOMENIKI NAŠEGA BOJA IN REVOLUCIJE.

→
Kdor svoja pota hodiš tod,
hvaleč svobodo sonce,
vedi,
da prižgali so ga oni,
ki jih že davno več
ni tu med nami.
Njim se zanj zahvali.

Ta veličastni spomenik stoji v Zalogu pred združnim domom. Na njem so vklesana imena 93 borcev, internirancev in aktivistov iz Zaloga, ki so dali svoja življenja za našo svobodo in revolucijo.

V narodnoosvobodilnem boju je darovalo svoja življenja za domovino 44 borcev, 11 talcev ter 12 internirancev iz Polja. Spominška plošča z vklesanimi imeni na stebri pri vhodu v staro osnovno šolo v Polju.

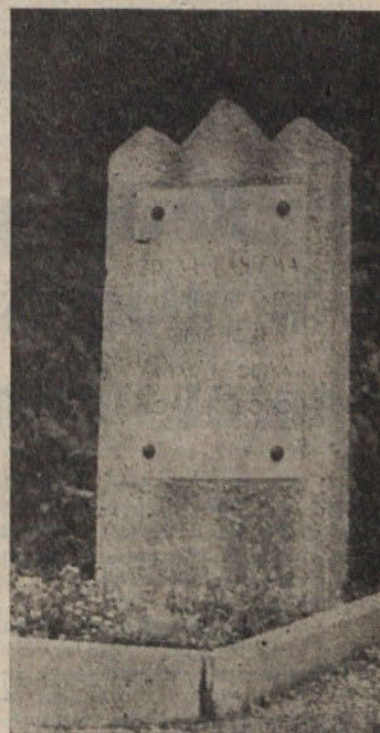
FOTO: M. ZAPLATIL

←
Iz vaše krvi je vzknila svoboda,
Večna vam slava od roda do
roda!
Spomenik na Kodeljevem. V
cvetju in skrbno negovan. Postav-
ljen je sedmim padlim talcem, 16
internirancem in 24 borcem — re-
volucionarjem.

→
Na robu gozdička so jih pobili
fašisti. Bili so štirje mladi fantje,
ki so se skrivali pred okupator-
jem — Franc Galič, Jože Vidic,
Jože Zagar in Božo Tomažič —
ustreljeni 1. 1942 na robu gozdič-
ka v Dobrunjah.

Delitev dohodka gospodarske organizacije

Novi predpisi zagotavljajo podjetjem večjo samostojnost

Novi predpisi — zakoni in odloki, ki jih je sprejela Zvezna ljudska skupščina v začetku letošnjega leta in veljajo od 1. januarja letos ter se nanašajo na delitev celotnega dohodka in dohodka gospodarskih organizacij, imajo sledeče temeljne namene: 1. da se ustvarijo vsem gospodarskim organizacijam enaki pogoji za doseganje dohodka; 2. da se ustvarijo vsi sedaj možni pogoji za resnično nagrajevanje po delu in 3. da se za sedaj vsaj približa vrednost tistega dinarja v podjetju, ki bremeni poslovne stroške, dinarju, ki bremeni sredstva iz čistega dohodka podjetja, to je sredstva za osebne dohodke in sredstva skladov gospodarske organizacije. Vse je za naše gospodarstvo izredno velikega pomena. Zato se je tudi uredništvo Moščanske skupnosti odločilo seznaniti o teh vrpašnjih vse tiste naše bralce, ki nimajo možnosti, da bi nadrobno proučevali nastale spremembe v delitvi celotnega dohodka po novih predpisih. Objavljamo eno izmed številnih in preprostih shem, ki naj nazorno prikaže, kako se deli celotni dohodek po novih predpisih. (Glej shemo!).

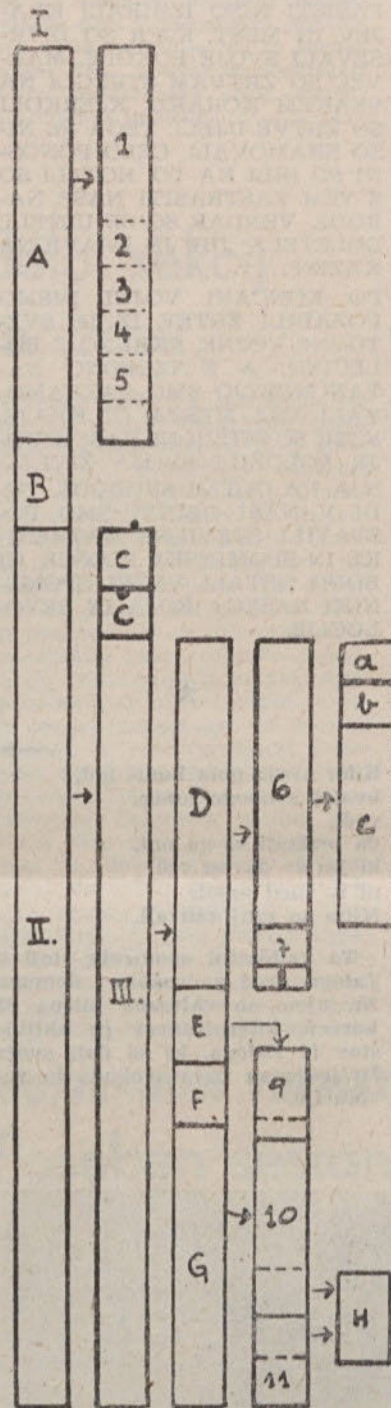
Posamezni deli sheme pomenijo: **I. Celotni dohodek gospodarske organizacije**; A. Poslovni stroški (1. materialni stroški, 2. amortizacija osnovnih sredstev, 3. obresti od poslovnega sklada, 4. članarina in prispevki zbornicam, združenjem itd., 5. drugi izdatki); B. Prometni davek; **II. Dohodek gospodarske organizacije**; C. prispevek iz dohodka; Č. Prispevek iz izrednih dohodkov; **III. Čisti dohodek gospodarske organizacije**; D. Del za osebne dohodke delavcev (6. kosmati osebni dohodek) — a) proračunski prispevek, b) prispevek za socialno zavarovanje, c) čisti osebni dohodek, 7. stanovanjski prispevek; 8. splošni posebni prispevek za socialno zavarovanje; E. Obvezno vlaganje v rezervni sklad gospodarske organizacije; F. Prispevek za obvezne rezerve; G. Del čistega dohodka za sklade gospodarske or-

ganizacije (9. rezervni sklad, 10. poslovni sklad, 11. sklad skupne porabe); H. Prispevek v družbene investicijske sklade. CELOTNI DOHODEK. Celotni dohodek pomeni vrednost prodanega blaga in opravljenih storitev po izdanih računih, ne glede na to, če so računi plačani ali ne. Sem spadajo še nekateri drugi dohodki, kot so izredni dohodki, vrednost brezplačnih storitev ter vrednost proizvodov, ki so uporabljeni za investicije.

Poslovni stroški: Na višino poslovnih stroškov bodo vplivali novi uvozni instrumenti — nov obračunski tečaj 750 dinarjev za dolar, nove carine in sicer predvsem v tistih strokah gospodarskih organizacij, ki so vezane na uvoz surovin. Pri poslovnih stroških je ukinjena zemljarina, plačevale pa se bodo obresti od poslovnega sklada, ki je nastal iz dosedanjih skladov osnovnih in obratnih sredstev. Pri plačevanju obresti od poslovnega sklada je nekaj izjem, obrestna mera pa se giblje od 2 do 4 odstotkov. Zvezna ljudska skupščina si je pridržala pravico, spreminjati plačevanje še kakih drugih izdatkov v breme poslovnih stroškov.

PROMETNI DAVEK dobiva v našem gospodarstvu čedalje večjo vlogo, saj regulira cene ter ponudbo in povpraševanje. Z njim družba razporeja novoustvarjeno vrednost. Ta instrument je od vseh najbolj elastičen in ga je možno vsak čas spreminjati. Sicer ne posega v uspehe gospodarske organizacije in delovnega kolektiva, obremenjuje pa proizvod, ki ga podjetje proizvaja. Prometni davek plačuje kupec.

DOHODEK. Ko odštejemo od celotnega dohodka poslovne stroške in prometni davek, nam ostane dohodek gospodarske organizacije, od katerega je treba plačati a) prispevek od dohodka, ki se plačuje po enotni stopnji 15% ter b) prispevek iz izrednih dohodkov, ki naj bi preprečil neupravičeno višanje cen. Ta instrument bo odpravljen, ko se bo sta-

nega dohodka (15%) in prispevek za socialno zavarovanje (22%). Iz sredstev, ki jih delavski svet nameni za osebne dohodke, pa se plačujeta še posebni prispevek za soc. zavarovanje (2%) in stanovanjski prispevek (4%). Za izravnavo gospodarskih organizacij z negospodarskimi med seboj ter za pospeševanje gospodarskih dejavnosti morajo gospodarske organizacije plačevati določeni del čistega dohodka v rezervni sklad občine in republike. Stopnja prispevka je 2%, občinski ljudski odbor pa lahko poveča stopnjo tega prispevka na 3%. Stopnja prispevka družbenim invest. skladom znaša največ 20%—10% republiki in 10% občini.

Kot je videti, smo od čistega dohodka gospodarske organizacije izločili del za osebne dohodke delavcev in del za obvezno vlaganje v rezervni sklad, prispevek za obvezne rezerve ter del za sklade. Iz dela za osebne dohodke delavcev smo izločili najprej kosmati osebni dohodek ter še stanovanjski prispevek in posebni prispevek za soc. zavarovanje. Iz kosmatega osebne dohodka pa se nato izloči proračunski prispevek a), ki se plačuje občini in redni prispevek za socialno zavarovanje, b) tako nam je ostal čisti dohodek delavcev. Menimo, da bo teh nekaj skupih vrstic pomagalo našim bralcem, da bodo dobili jasnejšo predstavlo, kako izgleda delitev celotnega dohodka v gospodarski organizaciji po novih predpisih, ki veljajo od 1. januarja letos.

Društvo prijateljev mladine v Zadvoru

(Nadalj. s 3. str.)

klubskega prostora DPD Svoboda Zadvor, izvedlo obdaritev za dedka Mraza, pomagalo pionirjem pri izvedbi spevoiger »Pogumni otroci«, skrbelo za proslavo Dneva žena, mladini pomagalo pri izvedbi razstave pod naslovom »Moj kraj včeraj«, ker je treba sedanjo mladino, ki ni doživela vojne, vedno seznanjati z našo polpreteklo zgodovino in ji pomagati, da jo lažje razume ter da pravilno ceni težko priborjene pravice za svobodo. Društvo je dalo primeren znesek tudi za alžirske otroke. Pri vsem tem je bilo navezano na lastne sile in samoiniciativo, ker občinski odbor DPM v Polju ni deloval, oziroma ni dajal nobenih smernic.

V prihodnje bodo pridobili še več članov, tesno bodo sodelovali z vsemi krajevnimi organizacijami, nudili bodo stalno pomoč pionirski in mladinski organizaciji, organizirali bodo vzgojna predavanja, razširjali bodo mesečnik »Otrok in družina« in »Glasilo DPM« ter si prizadevali, da bi prišli do potrebne otroškega vrta v Zadvoru.

Novi odbor je dovolj širok, da bo lahko zajel vse, ki so voljni delati za mladino — to pa se pravi z drugimi besedami — delati za prihodnost!

In kdo bi tega ne hotel?

JOK

Revija pionirskih in mladinskih pevskih zborov občine Moste-Polje

Po vsej Sloveniji so se vrstile nedelje za nedeljo pevske revije šolske mladine. Počastitev 20-letnice vstaje je izzvenela z ogromnim zborom mladine, ki je pel po vsej naši republiki.

Del te pojoče mladine je nastopil 9. in 10. aprila tudi v Polju in Mostah na svoji občinski reviji. Dan prej je bila obakrat tudi generalka, ki je bila namenjena šolski mladini.

Ze sam kratek pregled teh na-

stopov nam pokaže zanimive ugotovitve:

V Polju je nastopilo skupno 11 pevskih zborov s 700 pevci, v Mostah pa tudi 11 zborov s 585 nastopajočimi. Med pevsкими zbori v Mostah je nastopil tudi harmonikarski zbor glasbene šole Moste. Skupno je tako nastopilo 1285 cieibanov in pionirjev. Na obeh revijah so za zaključek nastopili združeni zbori, ki jih je sprem-

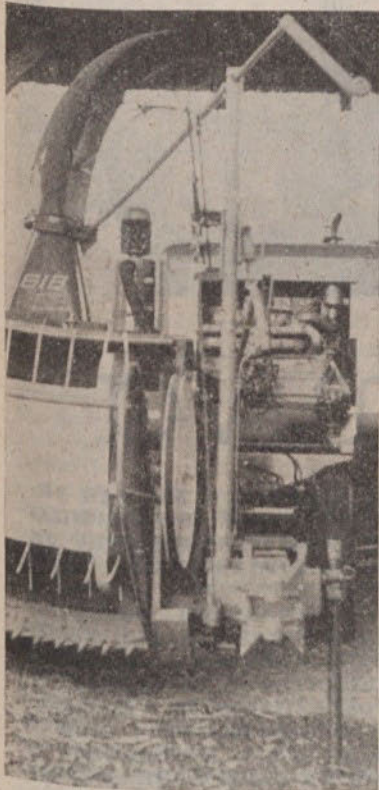
(Nadalj. na 7. str.)

nje v našem gospodarstvu spričo novih predpisov uredilo.

ČISTI DOHODEK. Ko smo od celotnega dohodka gospodarske organizacije odšteli poslovne stroške in prometni davek, smo dobili dohodek gospodarske organizacije. Od tega dohodka smo nato odšteli prispevek od dohodka in prispevek iz izrednega dohodka, na koncu pa smo dobili čisti dohodek gospodarske organizacije; ta se nato deli na del za osebne dohodke delavcev, obvezno vlaganje v rezervni sklad, prispevek za obvezne rezerve, del čistega dohodka za sklade in na prispevek v družbene investicijske sklade. Osebni dohodki se razdeljujejo med proizvajalce po posebnem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, ki ga samostojno sprejema organ družb. Upravljanje v podjetju. Iz osebnih dohodkov se plačuje prispevek iz oseb-

V tovarni mleka

V Zadobrovi je eden izmed številnih obratov velikega podjetja Agrokombinat. To je obrat, bolj rečeno tovarna mleka. Ne mleka

Obrat v Zadobrovi razpolaga z modernim strojnimi parkom

v prahu, marveč pravega tekočega mleka, ki vsebuje nič manj kot 5,9 do 6 odstotkov tolsče, torej skoraj še enkrat več od mleka, ki ga navadno dajejo krave. In takega mleka proizvedejo v Zadobrovi skoraj 8000 litrov dnevno. To ni malo, saj predstavljata količina okoli 16.000 litrov navadnega mleka.

Ko smo stopili v to »tovarno«, ni bilo slišati ne brnenja strojev in ne videti visokega dimnika. Na prvi pogled je vse izgledalo tako preprosto: nobenega hrupa, brez množičnih premikanj, brez vpitja. Neverni Tomaž bi hudo mušno pripomnil: »Hm — in temu pravite tovarna.« Pa je vendarle res; pravcata tovarna — tovarna mleka in tovarna najkvalitetnejše krme za krave.

V tej tovarni je »zaposlenih« skupaj 1013 krav in teličk znane pasme Jersey. Vse te krave so uvozili; letos n. pr. 330 krav, za katere pa ni bilo dovolj domače krme. Zato so jo morali kupiti. Kupili so seno in rezance od sladkorne pese. Toda ta krma kakovostno ni povsem zadovoljiva. Na najetih zemljiščih lahko pripravijo krmo za okoli 700 krav, za ostale pa je treba tudi poskrbeti za »domačo hrano«. V zvezi s tem imajo že pripravljene načrte, ki jih bodo čim prej in popolneje uresničili. Pa ne samo to, v načrtu imajo še dodatno povečanje števila »zaposlenih« krav na 3000. Perspektivno mislijo tudi že na razširitev površin za 150–200 ha proti Savi in Ljubljani. Preko Sove in ob Savi navzgor je odličen teren za proizvodnjo kakovostne krme. Po potrebi bodo zemljišče tudi arondirali, tako, da bo obrat dobil podobo zaokrožene ce-

lote. Povečanje površin in nakup novih krav planirajo za prihodnje leto. To so perspektive te tovarne.

In kakšno je stanje sedaj?

Omenili smo, da je na seznamu 1013 krav in teličk. Tovarna ima 130 delavcev in uslužbencev. Mehanizacija je na višku — imajo 12 traktorjev za prevoz krme in mleka, silokombajne in še nekatere najnovejše stroje. Vendar jim manjka strojna oprema za molžo krav kakor tudi nakladalci za gnoj. Manjkajoče naprave za strojno molžo bodo dobili v nekaj mesecih, krave pa so razdelili v dva molžišča, v dva centra po 6 hlevov. Ko bo druga telitev zaključena, bo mleka za prodajo okoli 10.000 litrov. Proizvedeno mleko v celoti odkupujejo Ljubljanske mlekarne, odkupna cena pa doseže tudi do 57 dinarjev za liter, kar je odvisno od odstotka tolsče v mleku. Krave oplodjujejo na umeten način. Moška teleta gredo po nekaj tednih v klavnico, ženska pa po treh mesecih pošiljajo v Kruperk pri Ihanu; ko pa pride čas oploditve, jih vrnejo v center v Zadobrovo. Tako nemoteno teče življenje. Seveda pride tudi do amortizacije. Ko postanejo krave po mnenju strokovnjakov nerentabilne, jih ali prodajo ali pa gredo v klavnico. Da bi naši bralci dobili jasnejšo sliko o količini mleka, ki jo daje posamezna krava pasme Jersey, navajamo podatke za rekorderko obrata Zadobrova. To je krava »Mojca«, stara sedem let, ki daje dnevno 30 litrov mleka izredne kakovosti. Spodnja meja je precej nad povprečjem navadnih krav, pri tem pa je še kakovost mleka precej boljša.

Eden od številnih sodobno urejenih hlevov

Glede drugega proizvoda te »tovarne« smo že omenili, da je to najkvalitetnejša krma dveh vrst: silažna koruza in detelja lucerna. Iz obeh proizvodov delajo kakovostno krmo mešanico — zato pa tudi imajo krave tako kakovostno mleko.

Glede rastlinske proizvodnje pa imajo še poseben program za proizvodnjo lucerne kot surovine za tovarno močnih krmil. Na 150 ha bodo gojili lucerno, jo nato v dehidratorju posušili ter jo odpre-

mili tovarni močnih krmil, ki bo iz te surovine proizvajala močna krmila za perutnino in mlado živino. Pozneje bodo to surovino uporabljali sami za mešanje in pripravljane kakovostne krme mešanice za krave. Za izvedbo tega načrta pa je treba najprej poskrbeti dehidrator.

Toliko o stanju in načrtih v obratu Agrokombinata v Zadobrovi. Sedaj pa še nekaj besed o delovnih pogojih, načinu nagrajevanja, o strokovni vzgoji itd.

Zaposlenih je 130 delavcev in uslužbencev. Vsak opravlja svoje delo, zastoja ni. Ker je to »tovarna z živimi stroji«, ker se ukvarjajo z vzgojo rastlin — skratka z življenjem v naravi, je tudi delovni čas prilagojen zahtevam narave. Hleve je nemogoče zakleniti in krave prepustiti same sebi. Ko je napovedan dež, je treba brž pospraviti pridelke na poljih, sicer bi nastala škoda itd. Delovne ure so torej popoldne in dopoldne. Treba je skrbno in vestno opravljati delo, sicer lahko nastane velikanska škoda — zaposleni delavci in uslužbeni tudi opravljajo! Zanimivo je, da je nagrajevanje različno urejeno. V glavnem imajo že urejeno nagrajevanje po učinku — od proizvedenega mleka ali prevoženega materiala (za traktoriste), medtem ko imajo nekateri uslužbeni negibljuje in razmeroma nizke mesečne prejemke. To je vsekakor neprijetno neskladanje. Na primer: traktorist zasluži več od agronoma! Agronomu bi se potem takem bolj izplačalo delati kot traktorist in ne kot visokokvalificirani strokovnjak.

Precej problematično je tudi vprašanje stanovanj, so pa izgle-

di, da bodo letos zgradili nekaj stanovanj. Agrokombinat je ponudil kredit za združeno gradnjo. Prav pomanjkanje stanovanj povzroča pogosto fluktuacijo delovne sile, ki si najprej pridobi kvalifikacije in izkušnje, nato pa zapušča »tovarno mleka« in se vključuje v druga podjetja.

Pričakovati je, da se bo vodstvo Agrokombinata ter obrata v Zadobrovi potrudilo ter uspešno rešilo pereče probleme.

Revija pionirskih in mladinskih pevskih zborov

(Nadalj, s 6. str.)

Ijala mladinska godba na pihala glasbene šole Moste.

V Polju so nastopili pevski zbori osnovne šole Križevska vas, Zadobrova, Zalag, Sostro (nižji in esperantski zbor), Maksa Perca iz Most, Polje (nižji in srednji), Hrušica in Vide Pregarc iz Most.

V Mostah pa so nastopili pevski zbori osnovnih šol Lipoglav, Janče, Prežganje, Sostro, Polje, Vide Pregarc iz Most (dva zbor), Maksa Perca iz Most in cicibani glasbene šole Moste.

Vsi ti zbori so pokazali razveseljiv napredek v primerjavi z lanskoletno revijo. Vso pohvalo so zaslužili marljivi zborovodje, ki so vložili v ta nastop ogromno truda, ljubezni do pevske umetnosti in obilico požrtvovalnega dela, ki je bilo skrito za šolskimi stenami. Za otroke oddaljenjših krajev in za one s hribovskih predelov je bilo vse to veliko doživetje, saj so o tem razpravljali doma in še dolgo potem.

Tudi oba pripravljala odbora sta imela dosti opravka. Njuna skrb za izvedbo obeh revij je obsegala polno drobnega, skritega dela od organizacije prevoza mladine, prehrane in prenočišč malih pevcev pa tja do aranžiranja obeh dvoran za nastope. Požrtvovalnemu delu teh ljudi, ki so opravili svoje delo »za zastorom«, se imamo zahvaliti, da sta obe reviji o organizacijskem pogledu stekli nad vse lepo ter v veliko zadovoljstvo nastopajočih in poslušalcev. V tem oziru jim lahko samo čestitamo za njihovo opravljeno delo.

Mladina nam je pela. Mnogo trenutkov je bilo, ki so ganili poslušalce. Prisrčnost, zanos in navdušenje nastopajočih je nujno dobilo povezavo s poslušalci, ki so prevzeti dajali malim pevcom obilo priznanja. To se je na zaključku vsake revije stopnjevalo do vrha, ko so zapeli združeni zbori ob spremljavi godbe na pihala. Odnegli smo nepozabne vtise in želimo, da bi take prireditve posredovali pionirji občasno še naprej. V teh mladih pevcih nam raste nov naraščaj, ki bo v nekaj letih lahko poživil skromno zborovsko življenje v naši občini.

Štrukelj

OBVESTILO

UPRAVA »MOŠČ. SKUPNOSTI OBVEŠČA CENJENE BRALCE, DA BOSTA JUNIJSKA IN JULIJSKA ŠTEVILKA IZŠLE SKUPNO IN SICER ŽE KONEC MESECA JUNIJA. MOŠČANSKA SKUPNOST BOTO Torej IZŠLA PRIHODNJIČ V DVOJNEM OBSEGU, T. J. NA 16 STRANEH.

Pestro in množično tekmovanje

Občinski sindikalni svet Moste-Polje je organiziral v počastitev 20. obletnice vstaje jugoslovan-
skih narodov ter v počastitev 1.
maja zanimivo in množično, hkrati
tipa kakovostno tekmovanje ob-
činskih sindikalnih reprezentanc
štirih ljubljanskih občin: Siška,
Bežigrad, Center in Moste-Polje.
Za tekmovanje v sedmih panogah
je 19 sindikalnih podružnic iz na-
še občine prijavilo skupaj 991
tekmovalec. Vsi prijavljeni tek-
movalci pa niso mogli nastopiti.
Toda kljub temu lahko ugotovi-

mo, da je razpis tekmovanja vz-
budil med delovnimi kolektivi v
naši komuni veliko zanimanje.
Tako se je za tekmovanje v na-
miznem tenisu prijavilo 56, v stre-
ljanju 227, v šahu 174, v keglja-
nju 161, v badmintonu 30, nogo-
metu 148, odbojki 80, košarki 7,
balinanje 54 in smučanje 67.

Tekmovanje se je vršilo v sed-
mih panogah in sicer: v šahu, ke-
gljanju, namiznem tenisu, balina-
nju, streljanju, odbojki in nogo-
metu. Prijavljene občinske repre-
zentance so v teh panogah nasto-
pile s svojimi A in B moštvi.

Posamezne reprezentance so os-
vojile naslednja mesta:

Nogomet: A moštva: Moste 5
točk, Bežigrad 3, Center 2, Siška
2. B moštva: Moste 6, Bežigrad 2,
Siška 2, Center 2. Odbojka: A
moštva: Moste 3, Center 2, Siška
1, Bežigrad brez točk. B moštva:
Center 3, Moste 2, Siška 0 in Be-
žigrad 0. Streljanje: A moštva:
Center 898 krogov, Moste 883, Be-
žigrad 845, Siška ni nastopila. B
moštva: Center 868, Moste 858,
Bežigrad in Siška nista nastopila.
Balinanje: A moštva: Moste 38,
Bežigrad 31, Center 23, Siška 18,
B moštva: Moste-Polje, Center,
Bežigrad, Siška. Namizni tenis: A
moštva: Siška 4, Bežigrad 4, Mo-
ste-Polje 2, Center 2, B moštva:
Center 4, Moste-Polje 2, Bežigrad,
Siška. Kegljanje: A moštva: Ši-
ška, Center, Moste, B moštva:
Center, Moste, Siška. Tekmovanje
8 × 100 lučajev: Center, Bežigrad,
Moste-Polje, Siška. Šah: A mo-
štva: Center 15, Moste-Polje 12,5,
Siška 7, Bežigrad 1,5, B moštva:
Center 15, Moste-Polje 9,5, Siška
7,5, Bežigrad 4.

Končni vrstni red po tem zani-
mivem tekmovanju je naslednji:
Center 133,5 točk, Moste 133,5
točk, Siška 113,5 in Bežigrad 102.

Podobnih tekmovanj, zlasti pa
množičnejših tekmovanj med de-
lovnimi kolektivi v naši občini, bi
moral organizirati čimveč ter ta-
ko nuditi možnost delovnim lju-
dem, da se v svojem prostem ča-
su udeležujejo v aktivnem teles-
novzgojnem življenju in tako ob-
navljajo svoje življenjske sile za
lažje premagovanje delovnih na-
log.

Občinski sindikalni svet s pred-
sednikom komisije za šport tov.
Trifunovičem, zasluži vso pohvalo,
saj se je zares potrudil. Svoje
poslanstvo bo komisija za šport
pri ObSS v bodoče še bolj uspešno
izvrševala, če ji bodo priskočili
na pomoč tudi referenti v podjet-
jih, ki vodijo športne aktivne. Ob
tej pomoči pa bodo uspehi še
večji.

MOŠČANSKA SKUPNOST izhaja
redno vsak mesec. Cena posamez-
nemu izvodu je 20 din. Letna na-
ročnina znaša 240 din. Naročila
sprejema Uprava Moščanske skup-
nosti. Ob Ljubljani 36/L.

Zanimiva

14. MAJA SO BILE OKOLI JAVNIH SKLADIŠČ V MOSTAH VE-
LIKE HITROSTNE AVTO-MOTO DIRKE. DIRKE JE PRIREDILO
AVTO-MOTO DRUŠTVO MOSTE. ZANIMIVA PRIREDITEV JE
PRIVABILA V JAVNA SKLADIŠČA OB SMARTINSKI CESTI
IZREDNO VELIKO ŠTEVILO PRIVRZENECV TEGA ŠPORTA.
PRIREDITELJI NISO RAČUNALI S TOLIKŠNIM OBISKOM:
ZATO JE ORGANIZACIJA NEKOLIKO ŠEPALA, KLJUB TEMU
PA GRE AMD MOSTE VSE PRIZNANJE, SAJ SO BILE DIRKE
ENA NAJVEČJH TOVRSTNIH PRIREDITEV V LJUBLJANI V
ZADNJEM ČASU. DIRK SE JE UDELEŽILO TUDI VEČ TEK-
MOVALCEV IZ AMD MOSTE, KI SÓ ZASEDLI PRVI MESTI
V KATEGORIJI »GO-CART« VOZIL IN PA V KATEGORIJI A
RAZREDA PRIKOLIC DO 1200 CCM. NA SLIKI ZGORAJ ZMA-
GOVALCEM V KAT. PRIKOLIC JELENKO S SOVOZAČEM DRA-
GARJEM. NA SLIKI SPODAJ: »GO-CART« VOZILA SO VZBU-
DILA VELIKO POZORNOST MED ŠTEVILNIMI GLEDALCI. TU-
DI V TEJ KATEGORIJI JE ZMAGAL ČLAN AMD MOSTE MU-
HIČ. POVPREČNA HITROST TEH VOZIL JE BILA 36 KM NA
URO. (Foto: Zaplatil)

prireditev

Nezmotljiva strelka

(Foto: Zaplatil)

**NA PRVOMAJSKEM TURNIRJU
MLADINSKIH ROKOMETNIH
REPREZENTANC V BEOGRA-
DU JE BILA NAJBOLJŠA
STRELKA TURNIRJA DRAGA
ŠTOKEJ. TA MLADA IGRAL-
KA SLOVANA JE V ENI SAMI
TEKMI DOSEGLA KAR 20 GO-
LOV.**